

Když pes brání svého majitele a jeho majetek proti komukoli – může občas vzniknout vážný problém

AGRESIVNÍ OBRÁNCI

Většinou jsou to kouzelní psi: sebevědomí, oddaní, chytrí, hraví, pozorní a poslušní. Orientují se na svého majitele a ten je většinou dokáže odvolat z každé situace. Na druhou stranu jsou umínění, spontánní a vybavení silně vyjádřeným obranným instinktem.

Nadměrný ochránářský instinkt

Az toho pramení problémy. Ať už přistoupí v restauraci ke stolu obsluha, přiblíží se dobrý známý nebo ze zadu přistoupí někdo cizí... pes ohrožuje přichozícího vrčením nebo po něm dokonce chňapne. Vehementně brání svého majitele nebo majitelku dokonce i proti přibližujícím se cizím psům. Pes brání svého majitele proti všem a proti každému - a z toho se může časem vyvinout vážný problém. Pokud dokonce vstoupí do života majitele či majitelky nový partner, může se z chování psa rychle vyvinout zatěžkávací zkouška nového partnerského vztahu lidí. Nejpozději v tomto okamžiku začnou postižení majitelé psů vyhledávat pomoc odborníků. Zvláště psi pasteveckých plemen a takzvaní „strážci domu a dvora“ dávají pozor, brání pořádek a svoji rodinu - i proti jejich vůli, zcela samostatně a velmi sebevědomě. A od svých majitelů si do toho nenechávají příliš mluvit.

DOBŘÁ KOLÉBKKA

Než si pořídíme takové štěně, rozhodně bychom měli dbát na to, abychom vyhledali dobrého chovatele, který svá štěňata dobře socializuje. Druhá nejdůležitější věc je pak majitel, který svému mladému psovi ukáže svět a také z něj začne vychovávat přívětivého partnera. Často se stává, že chyby během rané socializace, z kolébky štěněte, už napravit nejde! Jednání s jinými psy se pes učí v každodenních setkáních s nimi - pokud možno co nejdříve ve skupině her pro štěňata - protože psa je prostě třeba naučit jednat s ostatními lidmi v každodenním životě a učit ho to můžeme jedině s pomocí jiných majitelů psů. Psi jsou schopni učit se po celý život, a tak bychom měli věnovat přivykání psů na běžné „útočníky“ dostatek času. Zejména starší zvířata z druhé ruky nebo například z útulků pro zvířata potřebují od svého nového majitele hodně citlivý přístup a spoustu trpělivosti.

JASNÉ VZTAHY VE SMEČCE

Majitel je za všech okolností klidný (protože zkušený) „starý pes“, který určuje, kudy vede cesta a kudy ne. Objeví-li se problém nadměrné obrany zejména proti novému životnímu partnerovi majitele psa, musí se pes systematicky přivykat na to, že jeho „vůdce smečky“ bude nyní podnikat všechno společně s novým přichozícím. Během cílené a zpočátku krátké

nepřítomnosti majitele psa přebírá „ten nový“ jeho funkci včetně krmení a venčení.

Jestliže se pes za nepřítomnosti svého dosud jediného „šéfa“ chová klidně a poměrně poslušně, nesmějí lidé zapomínat na chválu a odměnu při návratu majitele. Za tuto chválu pes rád jednou zapomene na své dosud oblíbené jednání: samostatně se starat o klid a pořádek ve smečce.

POMÁHÁ ZATŘESENÍ ZA KŮŽI NA ŠIJI?

Tento prostředek bychom neměli používat nikdy. Zatřesení za kůži na krku není trest, v životě psa to znamená smrtící kousnutí. Psi používají tento „hmat“ proti svým konkurentům, kteří se sice dovedou účinně bránit, ale kterými lze dobře zatřást (například kočky). Fenky používají tento (instinktivní) smrtící hmat u štěňat (s dosud volnou kůží na šíji!), která ještě neumějí běhat. Matka uchopí štěně velmi opatrně a štěně okamžitě upadne do strnulosti. Pak může fenka znehybněné štěně pohodlně odnést, aniž by hrozilo jeho poranění. Rozhodně s ním netřese! Jinak by bylo štěně mrtvé. Psi každého věku cvičí tento hmat při hře. Vyskakují na svého kamaráda - hravě - popadnou ho za šíji a lomčují s ním. Oba - útočník i napadený - se ve hře učí optimalizovat útok i obranu. Co se ale má pes „obranář“ naučit, když ho někdo popadne náhle za šíji (a vůbec ne ve hře) a začne s ním trást? Buď znejistí, protože je mu tato „hra“ vnucena, a současně mu páníček nebo panička vyhubují... nebo musí - ztuhlý hrůzou - pochopit, že jeho majitel mu vlastně hrozí smrtí! Pokud pes dospěje ke druhému závěru, bude se samozřejmě zoufale bránit - je to zvíře sebevědomé a schopné účinné obrany. Ve většině případů však pes přece jen dospěje k prvnímu závěru - a po takových událostech přestane brát svého majitele vážně.

HMAT NA TLAMU

Podstatně účinnější výchovnou metodou je hmat na tlamu. Pokud chtějí psi rodiče přivést své příliš roz dováděné potomky k rozumu, popadnou je s chvějícími se pysky shora za tlamu. Popadnou je, drží a tisknou je tak dlouho dolů, dokud milé ratolesti nezačnou signalizovat, že chápou, co je tím míněno. Tento způsob bychom měli se svým psem cvičit několikrát denně -

bez hněvu a vážné příčiny a hravým způsobem. Pes si musí nechat líbit toto gesto dominance bez námitek a bručení a musí tak demonstrovat svoji podřízenost. Jakmile se doma klidně podvoluje, můžeme uvedený prostředek začít bez obav používat i venku, když se schyluje k něčemu vážnějšímu.

Vhodnou pomůckou je v tomto případě i takzvaná Halti - ohlávka na psa. Ta má dvě přednosti: Krátkým zatažením simuluje hmat na tlamu a pomáhá navázat zrakový kontakt mezi psem a jeho majitelem. U velkých a temperamentních psů ho však lze používat jen s obojkem a jen omezeně. Manipulace s ohlávku Halti je pro majitele i jeho psa záležitostí, na kterou si musí oba trochu zvyknout.

Většina psů s přemírou obránářského instinktu bývá spíše tvrdohlavá. Jsou to klidní psi s vysokým prahem vzrušivosti. Při „hrozícím nebezpečí“ však dokážou předvést bleskovou změnu temperamentu a tím dovedou překvapit nejednoho majitele psa. Chce-li majitel psa reagovat ještě včas, musí se naučit v klidu, ale pozorně sledovat veškeré dění kolem sebe. Majitel musí dávat stejný pozor jako jeho pes! V nepřehledných situacích musí majitel věst svého psa ve své blízkosti - neustále připraven aplikovat potřebný hmat na tlamu. Na rozdíl od jiných problémových projevů chování je v tomto případě velmi důležité a nezbytné hovořit se psem! Pes se uklidní až v případě, kdy cítí, že jeho člověk vnímá také všechno, co se děje v okolí - a když si tak je pes jistý, že může svému majiteli v této souvislosti plně „důvěřovat“.

Během fáze nácviku je vhodné vyhýbat se větším shromážděním lidí nebo podobným situacím, které se psovi mohou jevit jako hrozné. Dávejte si také pozor, aby se k vám nikdo nepřiblížil nepozorovaně a náhle a už vůbec ne ze zadu. Na všechno „nové“ reagujte rychle, sebejistě a klidně. V momentu, kdy se pes naučí, že jeho majitel má všechno pod kontrolou, přestane ho chránit před všemi a proti všem. To ovšem potřebuje jistý čas. Celkově přívětivého, učenlivého a skutečně dobře socializovaného psa se nám podaří „převychovat“ bez větších problémů během několika měsíců. Jestliže se setkáme během výchovy psa s problémy, měli bychom vyhledat pedagoga zabývajícího se výchovou zvířat nebo psychologa zvířat.

M. B., psycholožka zvířat